

[Kølbjörn.]

taler om at ændre pristalssystemet. Der er en overtro på, hvad det betyder. Vi har for nylig igen hørt talen om de pristalsregulerede lønninger som privilegerede. I nogle kredse tror man, at de lønarbejdere og tjenestemænd, der har aftaler om pristalsregulering, kan være ganske ligeglade med stigninger i prisniveauet. Det er ingenlunde tilfældet. For det første finder pristalsreguleringerne kun sted hvert halve år. Da ordningen blev gennemført ved begyndelsen af anden verdenskrig, havde vi kvartårlige pristalsreguleringer, men som systemet er nu, vil det under en bevægelse opad i priserne betyde, at der kan gå adskillige måneder, hvor lønmodtagerne uanset systemet ikke får dækning for indtrådte prisstigninger. For det andet er pristalsordningen ikke en procentvis lønregulering i forhold til alle indtrådte udgiftsstigninger. Pristalsregulering sker med fast aftalte summer i forhold til bestemte antal points, der ikke uden videre giver dækning for alle prisstigninger. Derfor må også lønmodtagernes interesse både på kortere og længere sigt først og fremmest være, at prisbevægelser opad hæmmes så meget som muligt.

Jeg har gerne villet gøre disse bemærkninger, da vi nu er kommet ind på problemet under denne debat, der ret naturligt også berører almene økonomiske problemer.

Thorkil Kristensen: Den højtærede finansminister gjorde i sin svartale i dag et par bemærkninger om det, jeg i går sagde om tallene for 1956-57, indeværende finansår. Jeg havde udtalt en vis bekymring for det stigende niveau af statsbudgettet, og den højtærede minister hævdede, at et stigende niveau ikke i sig selv var skadeligt; det kommer an på, hvad pengene bliver givet ud til. Jeg er enig i den sidste sætning, men jeg har et forbehold over for den første. Jeg mener, at alt andet lige er der en vis betænkelighed knyttet til et statsbudget, der udgør en stigende del af nationalindkomsten, for det kan ikke nægtes, at jo større den del af be-

folkningens indkomster er, som skal passere ind gennem de offentlige kasser, des mindre bliver det personlige ansvar hos den enkelte. Jo større en del af sine indtægter man skal aflevere, des mindre bliver interessen i at forøge dem ved større produktiv indsats. Jeg ved godt, at man undertiden i agitationen overdriver denne faktors betydning, men man skal heller ikke undervurdere den, og ingen kan tvivle om, at den er en realitet. Dertil kommer, at jo større en del af vore personlige opgaver det offentlige løser for os, des mindre er vi tvunget til selv at gøre en anstrengelse for at få dem løst. Når det offentlige gennem boligtilskud betaler en forholdsvis betydelig del af huslejerne, er man ikke i den grad, som man burde, tvunget til at økonomisere på dette område. Det bevirker også, at man har flere penge fri til andre formål; man ser ikke direkte, at man selv eller andre borgere skal betale de sparede huslejeudgifter i skatter. Jeg mener, det er en betænkelig ting, hvis vi ved at lade de offentlige budgetter stige mere end nødvendigt udvisker den enkelte borgers ansvar.

Den højtærede minister og jeg er jo enige om, at vort lands økonomiske udsigter ikke er ubetinget lyse, at de i hvert fald giver anledning til betydelige overvejelser ikke mindst i forbindelse med investeringsproblemet. Vi trænger til, at hele befolkningen, at alle mennesker i landet, føler sig som ansvarlige medarbejdere på denne store opgaves løsning; derfor er det, vi skal passe på ikke at lade de offentlige budgetter stige mere, end det er nødvendigt.

Når den højtærede finansminister specielt nævnte uddannelsesformål som noget, det var godt at give penge ud til, er jeg naturligvis enig med ham. Det er et af de punkter, jeg helst vil give penge til, men jeg kunne let nævne en stor lov, der blev vedtaget for nylig, som den højtærede minister har medvirket til, og som jeg stemte imod; fordi jeg har en anden opfattelse. Da jeg imidlertid taler som venstres ordfører i dag, synes jeg ikke, lejligheden er den rette.